

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jana Vyklického a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobce P. Č., proti žalovanému **Okresnímu soudu v Českých Budějovicích**, se sídlem České Budějovice, Lidická 20, v řízení o námitce podjatosti vznesené žalobcem ve věci vedené u Krajského soudu v Českých Budějovicích pod sp. zn. 10 A 37/2015,

t a k t o :

Soudkyně senátu 10 A Krajského soudu v Českých Budějovicích **JUDr. Marie Trnková, JUDr. Věra Balejová a Mgr. Helena Nutilová nejsou vyloučeny** z projednávání a rozhodování věci vedené u Krajského soudu v Českých Budějovicích pod sp. zn. 10 A 37/2015.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou doručenou Krajskému soudu v Českých Budějovicích dne 26. 2. 2015 se žalobce domáhal určení, že některé z úkonů správy Okresního soudu v Českých Budějovicích (dále jen „okresní soud“) jsou nezákonným zásahem. V rámci uvedené žaloby vznesl žalobce i námitku podjatosti směřující proti všem soudcům Krajského soudu v Českých Budějovicích (dále jen „krajský soud“).

Podjatost soudců spočívá dle žalobce v tom, že předseda krajského soudu toleruje nezákonné počínání správy okresního soudu a konkrétně několika funkcionářů, kteří se prý dopouštějí blíže neurčených machinací. Žalobce tvrdí, že krajský soud je okresnímu soudu nadřazen a přesto neprojednal jedinou předchozí žalobu na ochranu před nezákonným zásahem, která proti okresnímu soudu směřovala. V souvislosti s tím zdůrazňuje princip nestrannosti a nezájatosti soudců a odkazuje na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, dle něhož postačí k vyloučení soudců jen pochybnost o jejich podjatosti.

Senát 10 A krajského soudu předložil věc, v souladu s ustanovením § 8 odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, v platném znění (dále jen „s. ř. s.“), k vyřízení námítky podjatosti Nejvyššímu správnímu soudu. Soudci senátu 10 A krajského soudu, jemuž byla věc v souladu s rozvrhem práce přidělena, ve vyjádření uvedli, že k věci ani k účastníkům řízení nemají žádný poměr.

Podle § 8 odst. 1 věta první a třetí s. ř. s. jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu i Ústavního soudu vyplývá, že nestrannost soudce je především subjektivní psychickou kategorií, jež vyjadřuje vnitřní vztah soudce k projednávané věci. Při posuzování námitky podjatosti je však třeba nestrannost vnímat i z hlediska objektivního, tzn. zkoumat, zda skutečně existují objektivní okolnosti, jež vyvolávají oprávněné pochybnosti o nezaopatosti soudce v konkrétním případě. Také podle Ústavního soudu může být vyloučení soudce z projednávání a rozhodování ve věci založeno nikoliv jen na skutečně prokázané podjatosti, ale již tehdy, jestliže lze mít pochybnosti o nepodjatosti konkrétního soudce; při posuzování této otázky je tedy třeba učinit úvahu, zda – s ohledem na okolnosti případu – lze mít za to, že by soudce podjatý mohl být (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 27. 11. 1996, sp. zn. I. ÚS 167/94, N 127/6 SbNU 429). Otázka podjatosti nemůže být ve všech případech postavena zcela najisto, nicméně rozhodovat o ní je nutno vždy na základě existujících objektivních skutečností, které k subjektivním pochybnostem o osobě soudce vedou. Platí však, že k vyloučení soudce z projednávání a rozhodnutí věci může v zásadě dojít teprve tehdy, je-li evidentní, že vztah soudce k dané věci, účastníkům nebo jejich zástupcům dosahuje takové povahy a intenzity, že i přes zákonem stanovené povinnosti nebude moci, nebo schopen, nezávisle a nestranně rozhodovat (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 3. 7. 2001, sp. zn. II. ÚS 105/01, N 98/23 SbNU 11). Podjatost soudce totiž zcela nepochybně zasahuje do ústavního principu zákonného soudce.

Vždy je nutné pamatovat na to, že statut soudce je vybudován na předpokladu jeho nestrannosti a jako takový tvoří pilíř demokratické společnosti. Proto vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí věci postupem podle § 8 odst. 1 s. ř. s. lze jen výjimečně a ze skutečně závažných důvodů (blíže k tomu v usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 4. 2003, č. j. Nao 19/2003 – 16, rozhodnutí zdejšího soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz).

Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal, zda neexistuje důvod zakládající podjatost u soudců, kterým byla věc přidělena v souladu s rozvrhem práce. Platí totiž, že „[v]znese-li účastník námitku podjatosti soudců určitého soudu a přitom je již zřejmé, kterému soudci (soudcům) je či bude věc přidělena, je účelné se zabývat otázkou podjatosti jiných než těchto soudců jen za předpokladu, že u nich bude shledán důvod k vyloučení“ (srovnej usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 5. 2006, č. j. Nao 32/2005 – 34). Podjatost soudců senátu 10 A krajského soudu přitom stěžovatel přímo nenamítl. Konkrétněji se vyjádřil jen k nepatřičné benevolenci předsedy krajského soudu, který toleruje určité jednání správy okresního soudu. V projednávané věci sp. zn. 10 A 37/2015 však není jakkoli zainteresován.

Soudkyně příslušného senátu ve svých vyjádřeních uvedly, že k věci ani k žalobci nemají žádný poměr. Tato vyjádření žalobce svou námitkou podjatosti

pokračování

nikterak nezpochybnil, respektive vůbec neuvedl, v čem by měla podjatost uvedených soudkyň spočívat. Námitka podjatosti, formulovaná obecně a vůči všem soudcům určitého soudu, nemůže obstát z hlediska požadavku § 8 odst. 1 věta první a třetí s. ř. s., ani podle shora uvedených judikatorních závěrů.

Jen pro úplnost lze dodat, že neobstojí ani žalobcovo tvrzení o úmyslném věcném neprojednávání jeho žalob krajským soudem. Nejvyššímu správnímu soudu je z jeho úřední činnosti znám postup žalobce v mnoha soudních řízeních, v nichž častokrát nedochází k věcnému projednání žaloby jen v důsledku žalobcova ignorování jeho procesních povinností. Právě o takový případ se jednalo i v žalobcem vzpomínaném řízení vedeném u krajského soudu pod sp. zn. 10 A 106/2014, které bylo zastaveno proto, že žalobce nezaplatil soudní poplatek. Zcela určitě nemůže být důvodem podjatosti předvídatelný procesní postup soudu, který žalobce svým úmyslným přičiněním způsobil.

Podjatost soudců příslušného senátu nemůže založit ani zcela obecná námitka, že krajský soud rozhoduje o žalobě proti okresnímu soudu, který se nachází v jeho soudním obvodu. Příslušnost krajského soudu k projednání žaloby totiž vyplývá ze zákona (§ 7 odst. 2 s. ř. s.), tudíž se vztahem krajského a okresního soudu nemá nic společného.

Nejvyšší správní soud na základě výše uvedeného neshledal podjatost senátu 10 A krajského soudu pro rozhodování ve věci vedené u tohoto soudu pod sp. zn. 10 A 37/2015. Soudkyně uvedeného senátu proto nejsou z projednávání a rozhodování v této věci vyloučeni.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. dubna 2015

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu